

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКІЯ ДНІВНИК

UKRAINIAN DAILY

ОФІС ЦЕНТРА
100 N. W. 11th St., Chicago, Ill.
УРЕДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ
СЮБЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВКАХ АМЕРИКИ
1928

ОФИЦІАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АСОЦІАЦІОНУ

СВ. СЕНТРА. ЕК. XXXVI. Ч. 256. Джерси Ситі, Н. Дж., п'ятниця, 2 листопада, 1928. POL. XXXVI. No. 256. Jersey City, N. J., Friday, November 2, 1928. ТРИ СЕНТИ.

СМІТ І РОБІТНИЦТВО

ЗАПОВІДАЄ, ЩО ПОДБАЄ ПРО УСУНЕННЯ БЕЗРОБІТТЯ, ОБЛЕКШІТЬ ІНДЮКШІОНІ І СТОЯТИМЕ НА СТОРОЖІ РОБІТНИЧЬКИХ ІНТЕРЕСІВ.

НЮАРК, 31. жовтня. — Губератор Смит говорив сьогодні перед 12,000 слухачами, атакуючи Гувера і Гола, та подаючи до відома свою програму відносно поліпшення долі робітництва.

Смитові справили по дорозі з Нью-Йорку до Ньюарку велику овацію, а рійнок і на саї. Комішнер Чарз-Гіллен отворив мітінг, заявляючи, що переславування з боку републіканської партії в Гусон Кавліт будувати мати ті наслідки, що демократичний кандидат одержить так швидко певно більшість у висоті 150,000 голів, а не, як було до, в 100,000 голів.

Губератор Смит говорив, що републіканські заяви тільки виводять у байд робітництво і не дають ніякої заперки, що відносини зміняться на користь робітників. Він запевнив робітництво, що коли стане президентом, переведе точну статистику безробіття і зарисуватиме певний план щодо публічних робіт, щоби в той спосіб зарадити безробіттю. Смит обіцяв усунути ті надукити, від яких терпить робітництво через індукшій, а далі говорив про тарифу і акт Волстед.

ГУВЕР ЗАПОВІДАЄ ПОБІДУ.

ВЕСЕЛИЙ І ЗАДОВОЛЕНИЙ. ПРАЩАЄТЬСЯ З ПРЕЗИДЕНТОМ КУЛІДЖОМ І ЛІДЕРИМИ РЕПУБЛІКАНСЬКОЇ КАМПАНИ.

ВАШИНГТОН, 31. жовтня. — Герберт Гувер покидає Вашингтон і вибирається на Вест, до дому. По дорозі вигосить ще свою останню бесіду в Сен-Луї.

Приймаючи кореспондентів, запевняє їх, що републіканська партія побідить, як тільки почнуть голосувати всі ті, що є за нею.

ГАВТОН ЗРЕЗІГНУВАВ.

КУЛІДЖ НЕ ІМЕНУЄ НАСЛІДНИКА, АЛЕ ВИСТАВЛЯЄ ПОХВАЛЬНЕ ПИСЬМО.

ВАШИНГТОН, 31. жовтня. — Аяксон Гавтон, американський посол до Англії, а теперішній републіканський кандидат на сенатора з шотландського сейту, зрезігнував з уряду посла. Резігнація прийшла швидко несподівано. Але найбільш всь зазначало те, що през. Кулідж не займає насаліж, як не практикується, коли приймається цього рода резігнація. Зате през. Кулідж вислав до Гавтона обширний лист, в яким подякував його заслуги. Кажуть, що цей лист буде вкритий і аґітації за Гавтоном як сенатором.

ПРОТИКАТОЛИЦЬКІ ПАМ'ЯТКИ.

ТОГО РОДА ПАМ'ЯТКИ МАЄ РОЗСИЛАТИ РЕПУБЛІКАНСЬКА КАВІТАР, ТАК КАЖЕ РЕСКОБ І ДОКАЗУЄ ЦЕ АФДЕЙВІТАМИ.

НЮ-Йорк, 31. жовтня. — Голова Демократичного Національного Комітету Джан Рескоб вислав до д-ра Вурка, голови Републіканського Національного Комітету, листа, в яким доказує, що з рамени републіканської партії ведеться проти Сміта ганебна кампанія, яка обертається біля католицизму Сміта. На доказ того Рескоб залучає 4 афдейвти, в яких записані свідки знають, що такі писма проти Сміта одержала та що надіслано їх з боку републіканських лідерів, котрі ведуть аґітацію за Гувером.

Такого самого листа вислав Рескоб рійнок до Гувера.

ГУВЕР НЕ ЗНАЄ, ЩО З ЧАСОМ ЗРЕОБІТ.

ХОДИТЬ О ТОГ ЧАС, ЩО ЙОГО ЛІДІВІ ВІД ВИБОРУ ДО ОБНЯТТЯ УРЯДУ.

ВАШИНГТОН, 31. жовтня. — Герберт Гувер, такий певний побіди, що вже розкладає розклад їзди і роздумує, куди його виїхати, щоби забити час між виборами на президента й обняття урядованія в Білмі Домі.

НЕЩАСТЯ В ОСТАННІЙ ХВИЛІ.

КЕМДЕН, Ню-Джерзі, 31. жовтня. — Через 40 літ Вілем Геммля був заявляв як машинист в реальний залізничній компанії і за той час не мав ніякого нещасливого випадку. Сяме збірився його товариші в ресторані на вечеру, щоби відсвяткувати його 40-літній річницю. Геммля доїжджав до стації, а за яких 5 мінут має був бути між товаришами. Коли наїхав найкш на автомобіль. Машини не був уже в силі здержати. Наслідок катастрофи: один убитий, а одну жіночку відвезено до шпиталю.

ЕЛЕКТРИФІКУЮТЬ ЗЕЛІЗНИЦІ.

МІЖ НЮ-ЙорКОМ І ВІЛМІНГТОНОМ БУДЕ КОШТУВАТИ \$100,000,000.

НЮ-Йорк, 31. жовтня. — Дирекція Пенсильванської Компанії рішда, перевести електрифікацію на ший залізничний ліній між Ню-Йорком і Вільмінгтоном у сейті Делавар. Роботи почнуться в першу чергу між Філадельфією і Трен-тоном. На ці лінії будуть вони скінчені в 1930 році. Так булава затягнеться домі.

Пенсильванська Компанія хоче перевести електрифікацію на всі свої лінії, але та робота затягнеться аж до 1950 року.

ПРОТЕСТАНТИ ПРОТИ ГУВЕРА.

ПРОФЕСОРИ, ПРОПОВІДНИКИ І СТУДЕНТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ РЕПУБЛІКАНСЬКОГО КАНДИДАТА.

НЮ-Йорк, 31. жовтня. — 152 протестантських професорів і проповідників залупотувало проти цього, щоби протестантська церква заявлялась за Гувером і поширювала в той спосіб релігійну нетерпимість. Протестуючі будуть голосувати за Смітом або-за Норманом Томасом.

ЗІ СТРАХУ ЗАМОРІВ СЕБЕ ГОЛОДОМ.

Француз Рей, якого прозвали „сина борода“ за те, що він уби в кілька жінок, заморив себе у в'язниці голодом, щоби не дати себе в руки катів. Він вже від довгого часу відмовився від їдженія й пиття. Насильне лікарське годування лише продовжило його життя, але не вратувало від смерті. Він боявся засуду смерті за вбивство жінок, з якими він заручався, а потім грабував їх та вбивав. Трупи палив ті ховав у себе в багажній відді. Підозрювали, що він забив яких-да десятків жінок, але вбивство доказано лише щодо шести.

КЛОПІТ ЗІ ЗЛОБИМ ПИСЬМЕННИКОМ.

Найзловіший англійський письменник сувоїчої доби, Бернард Шоу, прибув був до Женев, щоби пригласити наарад „Ліги Націй. Дипломати та урядовці, що чемно його зслерили, почували себе ніяково, знаючи, що Шоу відіслав їхню пошану установі з метою використати свої спостереження до якоїсь есїри на миротворчість.

ШКІЛЬНИЦТВО В НІМЕЧЧИНІ.

100,000 студентів має цього року вперше Німеччина. Самі університети мають їх 72,000 на 20 проц. більше ніж минулого року. Чисельність у торговельних школах і ліхборських сильно зменшилась. Чужинці у німецьких університетах небагато: 6,515 — у цьому п'яти частини з окупованих територій. Участь жіноцтва зменшилась на 10.4 проц. Цей аріст тин дивиний, що преса й урядові органи перестерігають мольод перед академічними професіями і захохочували її до ремесла.

СПІРИТИЗМ І ВОРОЖБА.

Перед лондонським судом ставала пані Кантон, відоме спиритичне медіум, і пані Філімор, секретарка „Лондонського спиритичного союзу“, що поручала її на сенсис. Іх обвинувачували у „вороженні“ (перебачуванні майбутности), звороненні законів. Як знавців покинали відомого письменника Конана Дойла і славного фізика Олівера Лоджа. Дойл як голова „Лонд. спирит. союзу“ заявив, що „ворожба“ не має ніякого спільного з метою згаданого товариства, що „студіє припоміч медіумів можливість взаємини з померлими. Люди як голова „Т-ва для психічних дослідів“ показували на ріжничку між перебачуванням деяких явищ, заявляючи надприродним примкатам людини, і між „ворожбою“. Суд, згідно з буквою закону, засудив обі жінок на грошеву кару.

БАНДИТ ВРАТУВАВСЯ В ЧУЖИНЦЬКОМУ ЛЕГІОНІ.

Мек-Корик, шотландський бандіт, якого поліція пошукує за грабунки та вбивства, знайшовся в Африці. Там він поступив на службу до французького чужинського легіону. Команда легіону заявила, що авіаційно вона не розлігує про минуле нікого і нікого з тих, що зголошували до служби в легіоні. Так само нікого вона в своїх легіонерів не видає в руки жадної мляди, якби тільки обвинувачення не були проти легіонера.

КРАДІЖ У БУРСІ.

До бурси св. Ціколая в Перемішлі, яка дає приставище бідній молоді, закрадися дня 6. вересня ч. р. підчас вечери несовісний якісь злодій і забрав ученикам одіж та постіль вартості около 600 зл. Видно, що деякі люди вже з-всім стали звірцями...

ПРОФЕСІЯ, ЯКА НЕ ВИПАЛА ЧУЄТЬСЯ.

Судья в Менчестрі Ваатер Лорд виявив цікаву студию, де доказує на підставі свого довголітнього досведу, що професія злодія одна з наймешче дохідних. Лорд обчислює, що перерішні „гаманчик“ заробляє тижиною найбільш два і пів дол., а мистець у цьому ремеслі „двоє стільки. Великі злодіїнони працюють завжди гуртом і коли раз або два рази в рік заробляють з 1000 до 2000 дол., то на „зловдійській біржі“ мусять продавати свою добычу за безцінь і ділити її суму між п'ять-шість спільників. Тому злодій здебільшого годується, а добре живуть тільки нечисленні „королі“ злодійської професії. Вирнає питання: чомуж є стільки злодіїв? В Англії є їх дуже мало, бо там за наймущим крадіж карують дуже суворо. Поза Англією злодій ведеться каре, хоча в останні часи конкуренція між ними шораз більша.

КОМУНІСТИЧНИЙ ІСПИТ.

Хто в Совітському Союзі хоче стати членом комунистичної партії, то мусять наперед здати іспит. Питання найбільше про більшевників скорочені слова, як: ЦИК, соварком, НБП, комінтерн, компарфін і тим подібні чудасії. При недавньому іспиті „спраили“ 1,000 кандидатів, що хотіли дістатися до комуни, а не мали ще високого знання про цики, комі і фіні.

ЗА БОГАТО ВОДИ В ГОРШНІМ ОЗЕРІ.

В Горшнім Озері (Супіорі) є сего року за багато води. Щоби знизити поверхою води, за дозволом правителства Канади та Злучених держав одтворено 10 жовтня в'єс 16-там долу Су Ст. Марі. Поверхня озера є сего року висша на три стопи, ніж минулого року. В Дуалті і інших містах вода стоїть у пивничку, а декуди вода позаливала пристані.

КАНАДЦІ МАЮТЬ ПРАВО ПЕРЕХОДИТИ ГРАНИЦЮ.

Найвідшис суд Злучених Держав рішив 8. жовтня, що канадійські горжане мають право переходити границю Злучених Держав, ідучи до роботи, або шукаючи за роботою. Нема рішнич, чи ті Канадійці є родивити, чи уроджені в Англії, чи уроджені деінде і натуралізовані в Канаді. Рішення найвишого суду є пригломущим уларом для американських імміґраційних урядовців, які стоїли на тім, що право до переходу границі мають тільки люди, котрі докладають, що вони мають кваліфікації звичайних імміґрантів.

ЗА ОДНУ ДОБУ 38-ОСІХ ЗАТРИМУЄ САМОГОНОМ.

В Ню-Йорку за одну добу доставлено до шпиталю Бельмо 38 душ, що затрималися мушійном. Двоє з них вже вмерли, троє вмирають, а інші швидко хорі.

МІЛІОНИ ПРОПАЛИ ФАРМЕРАМ.

Міаіони доларів пропали фермерам Альберті і других західних провінцій з причини рожевих донесень про урожай, — каже Джордж Годлі, міністер різнитства в Альберті. Часоси друкували рожеві звітдомена про знаменитий урожай, пророкували, що в західній Канаді буде збору 550 міліонів до 700 міліонів бушлів, і тим збили ціни пшениці на долину. Тимчасом факт є, що в Альберті пшениця змерзла на 40 до 50 процент, а менше-більше таксамо є і в Саскачевані.

СЛІДИ СТАРОЇ ЦІВІЛІЗАЦІЇ ЕСКІМОГІВ.

До Сієта, Ваш., вернув з Аляскаських островів археолог Смитсонської інституції Гаррі Б. Коліне і оповідає, що на тих островах найшов сліди старої цивілізації Ескімосів, дачою високої ніж те-першій. Старинні селз далою краші ніж теперішні, довгі лодки, побудовані з нанесеного філіматів дерева і гарні різби на кістках та багато удокоронів знаряди і зброю по-находив Коліне. Він думає, що все те було з часів перед приходом Росій, яких 300 до 800 літ тому „Знахідки не до-казують, що Ескімоси при-шли зі Сибірі“, — говорить він. — Найпакі, виглядає, що Азіати першій примардували з Аляски“.

КРАП НУЖДІ.

В Польщі кружляє 1½ міліярда злотих, отже на одного чоловіка приходить 48 злотих готівки. Очевидно, як один має більше, то другий має менше, як так марних 48 злотих. В Америці неслиди міліардів має більше, як всі люди в Польщі йа купу.

МАЄ КЛЮЧ ДО НЕБА.

До команди постеручку в Заверчу плав якийсь чоловік, що був димно убраний, в одній руці мав ніж, а в другій палицю. На питання — хто він, відповів, що він „син божий“, що влоа у нього є величезний кабюк, який, він отворить небо та пустить туди усіх, що в ньому віруватимуть. Далше оповідав цей чоловічок, що він „безсмертний, що кождий, хто діткнеться його, впде від грому і що ножем він вбиваєть кожного, щоб описати його воскресити. Як пізніше по-казалося, цей „син божий“ — це звичайний собі Петро Дула, що збожеволів. Його відідали до лічничі.

НОВІ СІРНИКИ.

Більшевистські агітатори за ошдністю агітосили до уряду сейт пави виробу срібників з двома голівками. Вони були призначені спеціально для куріння, який не залежить на тлі, щоб ніхтій сріпник згорів. В-той спосіб сподіюється більшовистський проборити великі ошдністи. Чи не краще булобді ошдністи пристосувати деінде, от хочаб менше віддати на аґітацію, яка мало що користі приносить?

ПОТЯГ ЗНИЩИВ 50,000 ДОЛАРІВ ГРОШЕВ.

У Вестфільді плав на залізничній шийн поточивий мішок, в якому було 50,000 паперових доларів. Колеса потягу порізали ці гроші-на шматки.

„ГРАФ ЦЕПЕЛІН“ ПРИЛІТІВ ДО НІМЕЧЧИНИ

ПЕРЕЛІТІВ 4,003 МІЛЬ ЗА 71 ГОДИНИ. ПРИВІЗ 101,683 ПОЧТОВИХ ЛИСТІВ, КАРТОК ТА ПАКУНКІВ, „ЗАЦІП“ — ГЕРОСМ ДІЯ.

БЕРЛІН, 1. листопада. — Сьогодні в 4 год. і 40 хвилин ранком „Граф Цепельн“ нашіло долетів до Фрлірліхсгафен. Величезні натовпи проріжх з ріжних сторін Німеччини втідали з ентузіазмом поворот першого торговельного повітроплавця, що піддав першу того рода подорож з Європи до Америки і назав.

Дорогу з Лейпсгута до Фрлірліхсгафен пролетів цепельн за 71 години. Виходить, що летів пересічно 561 міл на годину, коли брати під увагу пряму ділію між цими двома повітроплавними портами.

Американець Тергон, що летів на цепельні „зайцем“, тішиться славою відважного героя. Йому пропонують не лише ріжні „дубин“, але-жмоуді Німкни пропдають йому суму грош. Кажуть, що він зовсім не думав летіти до Європи, а за-лі на повітроплав, коли гадав, що той полетить на Захід Америки. Тією дорогою він сподівався прилетіти до свого міста Сен-Луї, а опинився в Європі.

За переліт поїзти з Америки до Європи цепельнова компанія має одержати 75,713 доларів і 50 центів.

СОВІТСКА РОСІЯ НА РОЗДОРЮ.

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА БОЛЬШЕВИКІВ ПРИВЕЛА ЇХ ДЕРЖАВУ В СІПЛИК КУТ, МУСИТЬ НАСТУПИТИ РІШУЧА ЗМІНА В ЇХ ЕКОНОМІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ.

МОСКВА, 31. жовтня. — Вікніш одинадцятих року большевиського панування в Росії стало очевидним, що так мусять стати якась основна зміна в економічній політиці. Росія переживає тепер приблизно таку саму кризу, яку вона переживала в часи Леніна на передодні заведення „Нової Економічної Політики“.

Ще не можна сказати, які зміни наступатимуть, але для всіх ясно одно, що так далі йти не може. Самі большевики діляться в своїх п'ляхах на три групи. Шуканочі розважання, як погодні інтереси селянства з інтересами робітництва, большевики ще не знайшли практичного виходу з тяжкої економічної кризи.

В економічному життві Союзу Росії долетер увесь час була суперечність між декларованою економічною політикою та фактичним економічним життвом держав. Тепер большевики стараються знайти таке рішення, щоби до суперечності усунути, бо інакше Росія прийде до нової катастрофи.

МЕК ДОНАЛДА БАЧИЛИ 600 МІЛЬ ВІД БЕРЕГА.

БАЧИВ ЙОГО ЧЕРЕЗ ДЕСЯТЬ ХВИЛИН ВАНТАЖНИЙ КОСБЕЛЬ. ЗАДАВОЛАСЬ, ЩО В НЬОГО ТОДІ БУЛО ВСЕ В ПОРЯДКУ.

АНТВЕРПЕН, 31. жовтня. — Сюди прибув тгаровий корабель з Канади, що в дорозі бачив естуса Мек Доналда, який летів на маленькому літаку з Канади до Європи. Він перелетів над кораблем яких 600 миль від канадійського берега. Це було 17 жовтня. Летів на височині 600—700 фут. Мек-Доналд не подавав жадних сигналів корабелю. Здавалося, що його нічого не бракувало. За десять хвилин він зник з оявду.

ГОЛОД ЗАГРОЖУЄ 100 МІЛІОНАМ КИТАЙЦІВ.

В ЦЕНТРАЛЬНИХ ТА ПІВДЕННИХ ПРОВІНЦІЯХ КИТАЮ ВЕЛИКА НЕДОСТАЧА ПОЖИВИ. ОДИН ФУНТ РИЖУ КОШТУЄ 5 ЦЕНТІВ. НАСЕЛЕННЯ НЕ ВСТАНІ ТАК ДОРОГО ПЛАТИТИ.

ШАНГАН, 31. жовтня. — Китай стоїть перед загрозом страшного голоду. Уже тепер ледя життєвість населення тих провінцій Китаю, де все зводилося війна ріжних генералів.

В південних та центральних провінціях Китаю неврожай збіжжя вносить від 40 до 60%. Скутне харчове становище населення з кождим днем все погіршується, а тому в короткім часі примайні 100 міліонів китайського населення буде голодувати.

В ТИРОЛІ ПАПА ПРОТИ МУСОЛІНІ.

ПАПА ПРИЗНАЧИВ У НІМЕЦЬКІ ЧАСТИНИ ТИРОЛЮ КАРДИНАЛА НІМЦІЯ. ПРОТИ ЗАБОРОНИ МУСОЛІНЯ ДІТЕЙ БУДУТЬ НАВЧАТИ „БОЖОГО ЗАКОНА“ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ.

ВІДЕНЬ, 31. жовтня. — Знову виник конфлікт між Ватиканом та фашистським урядом в Італії. Мусоліні заборив в німецькі частини Тиролю, який тепер завоювала Італія, шкільну науку в німецькій мові. Навіть релігійю наказав викладати в італійській мові.

З якогось часу в підлемиому Тиролі не було папського адміністратора. Мусоліні очинив, що папа призначить туди Італієця, але папа призначив Німця. Новий адміністратор розпорядив, щоби навчати дітей релігії в рідній їм німецькій мові. Тому він викладав заклин до бітників, щоби вони послали своїх дітей до паравіанських шкіл, де навчання релігії буде провадитися німецькою мовою. Невідомо, які форми прибере далі цей конфлікт.

ЗАГРОЗА КРИЗІ КАБІНЕТУ ПОАНКАРЕ МИНУЛА.

ПАРИЖ, 31. жовтня. — Трохи не дійшло до кризи в французькій кабінеті іза дохост етату в проєкті бюджету Франції на 1929 рік. Неподозреши між міністрами виникло в питання повернення релігійним проклам та організаціям земельних посілностей, а також права засновати і провадити школи для французьких закордонних місій.

Проти цього рішучо протестували всі радикальні міністри. Нарешті прийшли до компромісного рішення, що кожен конкретний випадок буде вирішувати окремо.

BOOK & MUSIC STORE,
3 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.
мнж 6. & 7. улицею.
ворено від С. рано до 10. вечером,

